

Lausuntopyyntö vapaasta sivistystyöstä annetun lain, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja puoluelain muuttamisesta sekä luonnoksesta vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/22054/2023

Vastausaika päättyy: **8.9.2023**

Lausuntopyynnön taustatiedot

Suomi

Lausuntopyynnön kieli:

[Johdanto, tausta, tavoitteet](#)

Johdanto

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja puoluelain muuttamisesta sekä luonnoksesta vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain, valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 2 ja 9 d §:n ja puoluelain 8 ja 8 a §:n muuttamisesta. Lisäksi lausuntoa pyydetään luonnoksesta vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamisesta.

Tausta

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti Jatkuvan oppimisen uudistus -hankkeen, jota ohjasi parlamentaarinen jatkuvan oppimisen uudistusryhmä. Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen ryhmä hyväksyi jatkuvan oppimisen uudistusta koskevat linjaukset vuonna 2020 ja hankkeen loppuraportti julkaistiin keväällä 2023. Loppuraportin mukaan vapaan sivistystyön erityiseksi osaamisalueeksi jatkuvan oppimisen kehittämistyössä on kiteytynyt aikuisten perustaitojen vahvistaminen. Loppuraportissa asetettiin tavoitteeksi laatia Opetushallituksen määräämä aikuisten perustaitojen kansallinen osaamismerkkijärjestelmä, jonka avulla tuodaan näkyviin perustaitojen osaamisen vahvistaminen. Opetushallitus aloitti osaamismerkkijärjestelmän kehittämistyön elokuussa 2022.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) otti yhteyttä opetus- ja kulttuuriministeriöön vuonna 2022 puoluerahoituksen valvonnan tiimoilta niiltä osin kuin on kyse opintokeskusten myöntämästä koulutustuesta puoluelaisissa (10/1969) säädetyn valvonnan kohteena oleville järjestöille. VTV:n mukaan nykytilannetta olisi syytä selkiyttää läpinäkyvyyden lisäämiseksi ja puoluerahoitusvalvonnan sujuvoittamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 21.10.2022 työryhmän (dnro VN/24195/2022) ajaksi 24.10.2022 - 31.3.2023 selvittämään opintokeskusten valtionosuusrahoitukseen liittyviä käytäntöjä sekä opintokeskusten keskimääräisen yksikköhinnan laskentaan vaikuttavia opintokeskusten käyttökustannuksiin hyväksyttäviä kustannuksia. Esitysehdotus pohjautuu työryhmän loppuraportissa (Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2023:30) esitettyihin suosituksiin.

Tavoitteet

Osaamismerkkeihin liittyvien ehdotusten tavoitteena on tuoda näkyviin perustaitojen osaamisen vahvistaminen säätämällä mahdolliseksi vapaan sivistystyön osaamismerkkien suoritustietojen tallentaminen opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon. Esityksessä ehdotetut muutokset parantaisivat ja helpottaisivat työssä ja muualla hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Lisäksi esityksellä edistettäisiin jatkuvan oppimisen uudistuksen linjausten toimeenpanoa.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vapaasta sivistystyöstä annettua lakia siten, että lakiin lisättäisiin selvyuden vuoksi nimenomainen säännös opintokeskusten järjestöille maksamasta koulutus- ja opintokerhotuksesta sekä järjestöjen kustannusten huomioimisesta opintokeskusten valtionosuuden yksikköhintalaskennassa. Puoluelakia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että valtionosuutta ei pidettäisi puoluelain tarkoittamana tukena. Hallituksen esitykseen sisältyy luonnos vapaasta sivistystyöstä annetun asetuksen muuttamiseksi.

Ehdotusten tavoitteena on helpottaa puoluerahoituksen valvontaa ja samalla tehdä opintokeskusten ja järjestöjen välisestä rahaliikenteestä ja raportoinnista nykyistä täsmällisempää ja läpinäkyvämpää. Ehdotusten tavoitteena on myös selkeyttää nykyistä valtionosuuden perusteena olevaa yksikköhintalaskentaa. Ehdotusten tavoitteena on toisaalta myös säilyttää nykyinen opintokeskusten ja järjestöjen välinen yhteisten opintojen järjestämistapa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024, paitsi vapaasta sivistystyöstä annetun lain 24 §:ää koskeva muutos 1.1.2025.

Linkit

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-948-6> - Opintokeskusten rahoitusjärjestelmää selvittävän työryhmän loppuraportti

Liitteet:

[HE vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta.pdf](#) -

[Förordningsutkast.pdf](#) -

[RP utkast paragrafer.pdf](#) -

[Aikataulu, vastausohjeet, valmistelijat](#)

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön 8.9.2023 mennessä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Opetus- ja kulttuuriministeriö varaa teille mahdollisuuden antaa lausuntonne esitysluonnoksesta. Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat toimittaa ministeriölle lausuntonsa. Lausunnon voi antaa suomen tai ruotsin kielellä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse ministeriön kirjaamoon.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton

tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Mikäli et halua rekisteröityä palveluun, lausunnon voi lähettää myös sähköpostitse opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamoon (kirjaamo.okm@gov.fi). Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/22054/2023.

Ministeriöiden, joilla on käytössä VAHVA, tulee viedä lausuntonsa VAHVAAan asialle VN/22054/2023.

Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä ja ministeriön hankesivuilla.

Valmistelijat

Lisätietoja:

Hallitusneuvos Marjaana Larpa, marjaana.larpa@gov.fi, p. 0295 330 480 (opintokeskukset)

Hallitussihteeri Jenni Nuutinen, jenni.nuutinen@gov.fi, p. 0295 330 230 (osaamismerkkit)